

Wij maken **Mathenesse**

Wijkakkoord 2023-2026

Colofon

Dit wijkakkoord is tot stand gekomen met de inbreng van de wijkraad, diverse bewoners en ondernemers uit de wijk, bewonersbeweging Mathenesse aan de Maas, betrokken partners en medewerkers van de gemeente Rotterdam.

Met speciale dank aan de leden van het kernteam:
Avril Schreurs, Bilal Taner, Charlotte de Bruijn, Erica van Engel, Joris Wijsmuller, Judith Dunsbergen, Micha Knoester, Mieke de Leeuw, Oscar Langerak en Safiya Lall Mohamed

Uitgave
Wijkraad Mathenesse en gemeente Rotterdam

Contactpersonen
Erica van Engel, voorzitter wijkraad Mathenesse
Mieke de Leeuw, wijkmanager Mathenesse

Fotografie
Janine van Druten, Laisa Maria, Sanne Donders en Joris Wijsmuller

Grafisch ontwerp
Mathenesse aan de Maas Content Club

Rotterdam, maart 2023

Derek Otte

Wij maken Mathenesse

"in het Westen van het Westen
tussen landen, tussen schepen
in ons eigen Mathenesse
kom je heel de wereld tegen

van herfstblaadjes tot lentebries
van winterweer tot zomerzon
steeds beweging, altijd iets
terwijl tijd het nooit van ruimte won

op de rand van waar de stad stopt
dichtbij lijkt van een afstand ver
waar in stadse rust het hart klopt
bus 38 brengt je er

stukje Rotterdam van velen
verscholen onderaan de dijk
in alle talen die we spreken
houden wij van deze wijk"

Derek Otte

Samen de wijk inkleuren.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Voorwoord	6
1. Inleiding	9
2. Mathenesse, beeld van de wijk	15
3. Bewoners aan zet	23
4. Pijlers en projecten	29
5. Organisatie	41
6. Financiën	45

Voorwoord

Voor je ligt het wijkakkoord van de wijk Mathenesse. Het is de vrucht van een intensieve samenwerking tussen de wijkraad, bewonersbeweging Mathenesse aan de Maas, diverse ambtenaren en professionals uit de wijk.

We spraken met bewoners en ondernemers om hun ideeën en wensen voor de wijk op te halen. We hoorden wat we eigenlijk al wisten, er moet heel veel aangepakt worden. De wijk verloederd en veel mensen hebben weinig vertrouwen. Maar daar tegenover staat ook een groep vol hoop; bewoners en ordernemers die (willen) helpen om Mathenesse leefbaar en levendig te houden. En het mooie is dat die groep steeds groter wordt. We weten elkaar te vinden en trekken samen op. Helaas missen we een fijne plek om bijeen te komen. Het Huis van de Wijk is vaak bezet en andere ruimtes zijn er nauwelijks. Straten, pleinen en de buurttuin is waar we elkaar nu ontmoeten. Soms steken we de dijk over naar het Merwevierhavengebied. En gelukkig zijn de ondernemers daar ook steeds vaker bereid om naar Oud-Mathenesse en Witte Dorp over te steken.

Zo leggen we, letterlijk en figuurlijk, verbindingen over grenzen heen, tussen bewoners, ondernemers en professionals. Samen vormen we een wijk. Samen dromen we over de toekomst. Samen maken wij Mathenesse. Hoe we dat gaan doen, lees je in dit wijkakkoord. We nodigen je uit om mee te doen.

Graag tot ziens!

Erica van Engel
Voorzitter Wijkraad Mathenesse

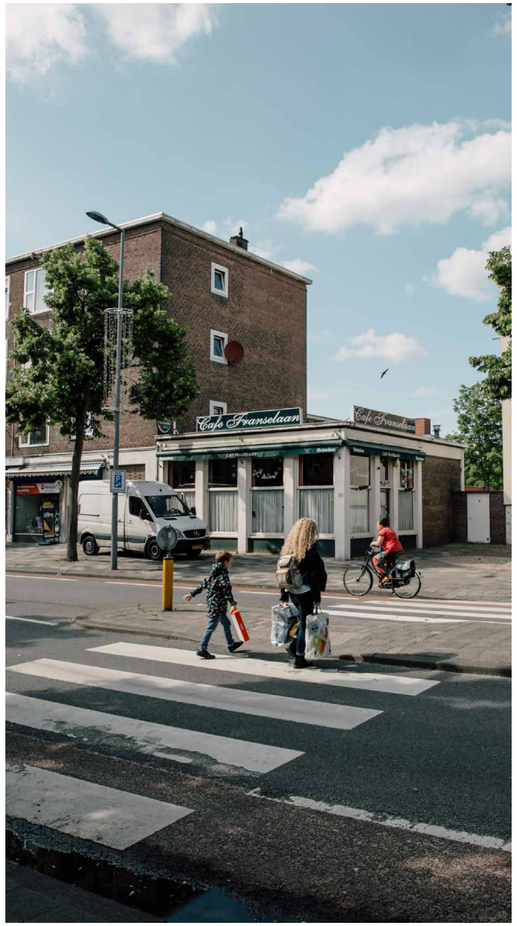
Met elkaar een wijk maken waarin de mens centraal staat.

1. Inleiding

Eén stad. Eén Mathenesse. Een groene wijk waar het goed opgroeien is. Waar het prettig wonen en werken is, en jong en oud zich fijn en veilig voelen. We ontmoeten en helpen elkaar in de wijk en hebben betekenisvolle relaties. Vanuit de westzijde van Rotterdam slaan we onze vleugels uit naar andere delen van de stad, naar de buurgemeente Schiedam en naar andere plekken in de regio.

Culturele en maatschappelijke voorzieningen zijn aanwezig in de buurt en toegankelijk. De jongeren kunnen naar hun hub. We vertellen aan elkaar over ons leven in het Verhalenhuis. We wandelen door het groen naar en in het Dijkpark, en genieten van het uitzicht aan het water. Mathenesse heeft de potentie om in 2033 zo'n wijk te zijn.

Winkelstraat, Franselaan

1.1. Aanleiding

Mathenesse ligt in het uiterste westen van Rotterdam. Nu (begin 2023) bestaat Mathenesse uit drie subwijken met ieder een eigen karakter, dynamiek en problematiek: Oud-Mathenesse met de vooroorlogse portiekflats, Het Witte Dorp met de laagbouw en de Merwe-Vierhavens (M4H) met pakhuizen en industriële gebouwen in de haven en luxe appartementen in de Lee Towers. Er is een grote diversiteit aan mensen, netwerken en gemeenschappen. Actieve bewoners van jong tot oud en betrokken ondernemers en professionals.

Het grootste deel van de bevolking woont in Oud-Mathenesse en het Witte Dorp. Maar de bewoners van deze wijken beoordelen de veiligheidsbeleving, de woonbeleving en vooral de kwaliteit van leven op dit moment bijzonder laag. Ze voelen zich vergeten en zien hun wijk verder achteruitgaan. Het gebrek aan ontmoetingsruimten en voorzieningen, gezondheidsproblemen, armoede, woonoverlast, achterstallig onderhoud aan woningen en buitenruimte en achteruitgang van de winkelstraat Franselaan, zijn de redenen die worden genoemd. Uit het wijkprofiel en het vitaliteitsonderzoek komen Oud-Mathenesse en het Witte Dorp naar voren als twee van de zwakste wijken van Rotterdam.

Maar er is verandering op komst. M4H wordt de komende tien jaar herontwikkeld tot een nieuw stuk stad waar wonen en werken worden gecombineerd. Een ontwikkeling die zeker een nieuwe impuls geeft aan Mathenesse. De vraag is hoe bewoners in het bestaande woongebied hiervan kunnen profiteren en vice versa. Dat kan alleen als er ook langdurig in Oud-Mathenesse en het Witte Dorp wordt geïnvesteerd. En we met elkaar de schouders eronder zetten. De urgentie is groot, maar de schaalgrootte te overzien. Het is vooral een sociale opgave met als doel een aantrekkelijk gebied te creëren met welzijn voor iedereen. Dat doen we samen en staan we open voor iedereen die hier aan bij wil dragen.

1.2. Lange termijn

Om het welzijn van de bewoners te vergroten en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren, is het noodzakelijk om meerdere uitdagingen tegelijkertijd aan te pakken gedurende langere tijd. Daarom is er nu een wijkakkoord gemaakt waarop ook in de jaren erna kan worden voortgebouwd. Dit wijkakkoord richt zich nadrukkelijk op de wijken Oud-Mathenesse en het Witte Dorp. De toekomstplannen voor M4H zijn in een ander programma belegd. Uiteraard wordt alles wat hier is beschreven wel in samenhang bekeken, en worden ook de partijen in M4H bij dit wijkakkoord betrokken. Want de titel luidt niet voor niets: **Wij maken Mathenesse**.

> “De urgentie is groot, maar de schaalgrootte te overzien.”

1.3. Wat is een wijkakkoord?

In april 2022 startte ‘Wijk aan Zet’, een nieuw bestuursmodel waarbij Rotterdammers meer invloed krijgen op wat er gebeurt in hun wijk. Onderdeel hiervan is de instelling van wijkraden die elke vier jaar door middel

van verkiezingen worden samengesteld. De wijkraad Mathenesse bestaat uit zeven bewoners uit de wijk. De taak van de wijkraad is om een brug te slaan tussen de bewoners en het gemeentebestuur. Het gaat hierbij om inspraak van bewoners en het vormgeven van de samenwerking tussen de wijk en de gemeente op basis van een wijkakkoord. De uitdagingen in de wijk raken verschillende thema's. Dat betekent dat er mensen, middelen en financiën vanuit verschillende diensten van de gemeente - en daarbuiten - goed moeten samenwerken aan diverse projecten. Om te zorgen voor samenhang en overzicht wordt alles bij elkaar gebracht en centraal aangestuurd. Het geheel van deze projecten noemen we het wijkakkoord.

Dit wijkakkoord omvat de uitdagingen waar we voor staan, hoe we veranderingen willen realiseren en welke resultaten we willen bereiken. Dit is onderverdeeld in vijf pijlers: Welzijn, Veiligheid, Werken en Ondernemen, Wonen en Openbare ruimte. Onder deze vijf pijlers zijn de projecten en initiatieven benoemd waarmee we samen met alle betrokkenen aan de slag gaan. Daarnaast is er ook ruimte voor nieuwe initiatieven. Veel bewoners, de gemeente en maatschappelijke partners zetten zich dagelijks in om het leven in de wijk beter, schoner en aantrekkelijker te maken. De komende 10 jaar werken we samen met bewoners en verschillende partners aan de verbetering van het welzijn van bewoners in Mathenesse en de kwaliteit van hun leefomgeving. Ook bouwen we aan het vergroten van het vertrouwen van de bewoners in de toekomst en in de overheid. Dit wijkakkoord dient hierbij als handleiding. We leggen hier de basis om samen meerjarig te investeren in een aantrekkelijke wijk met welzijn voor iedereen.

1.4. Wat ging er vooraf aan de totstandkoming?

Tijdens een bezoek van het college van Burgemeester en Wethouders aan Mathenesse in 2019 vonden college en bewoners elkaar: Oud-Mathenesse en Het Witte Dorp moeten kunnen profiteren van de herontwikkeling van M4H. Deze bijeenkomst in de Fruitvis vormde de start van de beweging Mathenesse aan de Maas gericht op wederzijds profijt. Bewoners hebben het Verbeterplan 2020-2023 opgesteld en zijn in werkgroepen aan de slag gegaan. In 2021 heeft de gemeente Oud-Mathenesse opgenomen in de programma's 'Goed Huren en Verhuren' en 'EU-arbeidsmigranten', en de Stadsmarinier Delfshaven heeft Oud-Mathenesse en het Witte Dorp omarmd als focuswijken. Ook komt de burgemeester vanaf 1 januari 2022 iedere maand op werkbezoek naar Mathenesse.

Op 9 september 2022 heeft de wijkraad samen met bewonersbeweging Mathenesse aan de Maas, de huisartsen, de openbare basisschool, de wijkmanager en de stadsmarinier het college uitgenodigd voor een werkconferentie. Dit was een geslaagde en inspirerende bijeenkomst waar zowel de kwesties als de kansen van de wijk zijn benoemd. Alle deelnemers toonden de wil om tijd, energie en middelen te investeren in de toekomst van Oud-Mathenesse en het Witte Dorp. Aan de wijk is toen de uitnodiging gedaan om een samenhangend en langjarig programma uit te werken. Er is hiervoor een kernteam van bewoners en professionals ingesteld, en de wijkraad heeft hiervoor twee bijeenkomsten georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in het voorliggende wijkakkoord. Het is tot stand gekomen met inbreng van vele bewoners, ondernemers, organisaties en ambtenaren die betrokken zijn bij het reilen en zeilen in de wijk Mathenesse. We weten dat ons veel te doen staat. Maar vele handen maken licht werk. Daarom nodigen wij iedereen uit om mee te bouwen aan een mooier Mathenesse.

Werkconferentie met het college

Drie wijken met een eigen karakter.

2. Mathenesse, beeld van de wijk

Mathenesse ligt in het meest westelijke deel van Rotterdam en bestaat uit de wijken Oud-Mathenesse, het Witte Dorp en Merwe-Vierhavens. Drie totaal verschillende wijken met eigen karakter en uitdagingen van verschillende aard.

Het oudste deel, Het Witte Dorp, is 100 jaar geleden gebouwd als arbeiderswijk en heeft een rijke geschiedenis met architectuur en inspraak van bewoners. In 1990 is het dorp herbouwd, en het grootste deel van de woningen (laagbouw) is in bezit van corporatie Woonstad. Het naastgelegen Oud-Mathenesse heeft vooral veel voor- en naoorlogse portiekwoningen. De karakteristieke maar ook eenzijdige woningvoorraad bestaat grotendeels uit koopwoningen met veel particuliere verhuur.

Wijkwandeling klankbordgroep Felixx, binnentuin Schepenbuurt

In dit deel wonen veel EU-arbeidsmigranten (25 %). De wijk wordt doorsneden door de winkelstraat Franselaan, met aan weerszijden de Landenbuurt (gebouwd in de jaren ’30) en de Schepenbuurt (wederopbouw). Aan de oostkant van de Tjalklaan ligt Vreelust, een gebied met voorzieningen voor sport, onderwijs en recreatie. Vreelust is formeel onderdeel van Mathenesse, maar voor de bewoners hoort het gevoelsmatig niet bij de wijk. Dit komt door de zeer drukke Tjalklaan die nu een barrière vormt. De geïsoleerde ligging van de twee woonwijken wordt versterkt door de hoge dijk naar de haven aan de noordkant, de spoordijk aan de zuidkant en de gemeentegrens met Schiedam aan de oostkant.

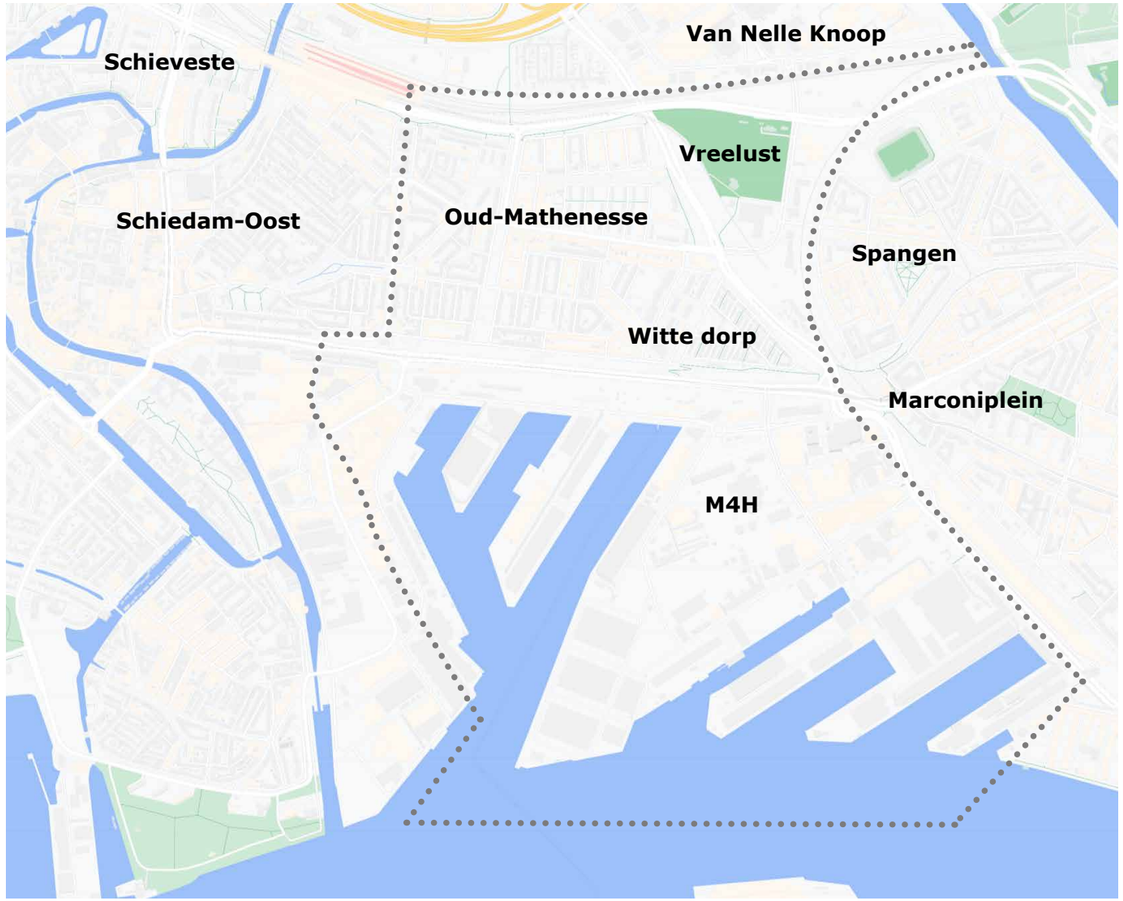
Het is dan ook een uitdaging om deze twee wijken te verbinden met de derde wijk: het havengebied M4H aan de andere kant van de dijk. Hier staan naast het Marconiplein twee woontorens met appartementen in het hogere segment. In de derde toren zijn diverse innovatieve bedrijven en startups gevestigd. Het rauwe havengebied heeft de laatste 10 jaar een boost gekregen door pionierende creatieve en sociale ondernemers. De komende 10 jaar wordt M4H herontwikkeld tot een dynamische plek waar wonen en werken worden gecombineerd. Met duurzaamheid en circulariteit als belangrijke pijlers.

Het Witte Dorp

Het Witte Dorp is een klein wijkje met circa 550 bewoners. Oud Mathenesse heeft ruim 7.100 inwoners. In beide wijken is sprake van een tekort aan maatschappelijke voorzieningen, (werkende) armoede en een toename van gezondheidsachterstanden. De woningen en de buitenruimte kennen achterstallig onderhoud. Te lang kregen Oud-Mathenesse en het Witte Dorp te weinig aandacht. Maar de herontwikkeling van M4H biedt een nieuwe impuls. En er zijn meer kansen. Vanaf 2024 wordt de riolering in Oud-Mathenesse vervangen en worden de straten vernieuwd. Er komt een nieuw Huis van de Wijk dat in 2026 klaar moet zijn. En er zijn veel actieve bewoners die zich inzetten voor de wijk. Het verder versterken van de capaciteiten van de individuele bewoners, ondernemers en netwerken vormen de basis om van Mathenesse een van de mooiste wijken van Rotterdam te maken. Een groene wijk waar het goed opgroeien is, waar het prettig wonen en werken is, en waar jong en oud zich fijn en veilig voelen!

Kaart Mathenesse

Cijfers

	Oud-Mathenesse en het Witte Dorp	Rotterdams gemiddelde
inwoners	7.675	nvt
woningen	4.037	nvt
dichtheid per km2	8.608	2.963
verhard oppervlakte	74%	40%
gem. inkomen	20.700	26.000
gem. WOZ-waarde	141.000	274.000
particuliere verhuur	47%	24%
corporatiewoningen	19%	54%
woningen voor 1968	84%	52%
energielabels E ,F ,G	56%	27%
opleidingsniveau laag-middel-hoog	40-41-19%	31-38-31%
opkomstpercentage verkiezingen	24,7%	38,9%
Migratieachtergrond - EU	70 - 25%	53 - 14%

Wijkprofiel Oud-Mathenesse en het Witte Dorp

Het Wijkprofiel is de thermometer voor de stad en laat zien hoe de 14 gebieden en 71 wijken er voor staan op sociaal en fysiek gebied en qua veiligheid. De scores zijn gebaseerd op meetbare feiten en cijfers en de beleving van Rotterdammers: hun stem telt voor 50 procent mee.

100 jaar Witte Dorp Damloperplein

3. Bewoners aan zet

3.1. Participatie

Met dit wijkakkoord kiezen we voor een wijkaanpak ván, vóór en mét de wijk! We streven hierbij naar zoveel mogelijk invloed, zeggenschap en eigenaarschap van bewoners. Bij alles wat we doen, is participatie het uitgangspunt. Participatie betekent hier dat bewoners en ondernemers uit de wijk kunnen meepraten, meebeslissen en meedoen bij de uitvoering van het wijkakkoord. Zodat bewoners als mede-regisseurs van de wijk de ruimte krijgen en invloed kunnen uitoefenen. Het gaat immers om hun leefomgeving en welzijn. Bij ieder voorstel of project wordt al in de idee-fase gekeken in welke mate participatie nodig en mogelijk is. Dit sluit ook goed aan op het stedelijke programma Wijk aan Zet, waarmee formeel zeggenschap is toegekend aan de wijk. Bewoners en ondernemers mogen meepraten en meebeslissen over wat de wijk nodig heeft. De wijkraad, bestaande uit gekozen bewoners, vormt de brug tussen de wijk en het stadhuis.

De verschillende informele netwerken en initiatieven moeten de kans, ondersteuning en waardering krijgen met als doel de sociale samenhang te versterken. We houden rekening met diversiteit en inclusiviteit omdat wij ervan overtuigd zijn dat iedere bewoner zo toegang krijgt tot het verbeteren van perspectief met een duurzaam karakter.

Bij deze aanpak hanteren we vijf uitgangspunten.

1. **De wijk is aan zet:** de behoefte van bewoners en ondernemers uit de wijk is leidend. Zij weten wat de wijk nodig heeft en zijn daarom uitgenodigd om mee te praten, mee te beslissen en mee te doen bij de uitvoering van dit wijkakkoord.
2. **Iedereen telt mee:** gelijkwaardigheid is het vertrekpunt waarbij iedereen zijn talenten kan inzetten, en gebruik wordt gemaakt van wat er al is. We gaan uit van de capaciteiten van lokale gemeenschappen en het verder versterken hiervan.
3. **Leren en experimenteren:** we kiezen voor een lerende aanpak met flexibiliteit en experimenteerruimte, en zoeken naar mogelijkheden: wat kan er wel!
4. **Openheid:** we zijn eerlijk over het waarom, hoe en wat en de keuzes die gemaakt worden. Het programma is open voor iedereen die mee wil doen.
5. **Een lange adem:** we zijn ons bewust dat verandering tijd kost en respecteren dat niet alles en iedereen in dezelfde snelheid mee komt.

3.2. Communicatie

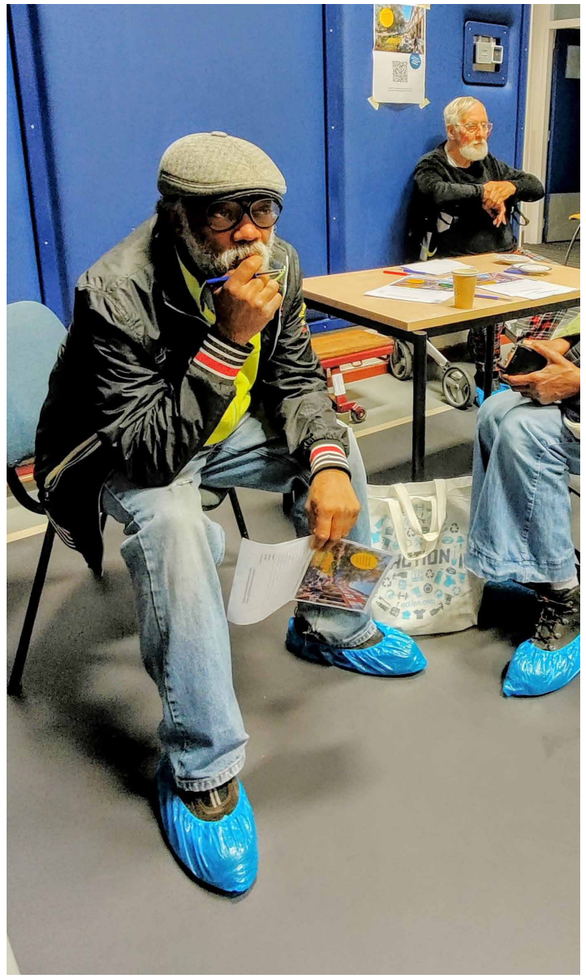
Participeren begint met informeren. Men kan immers pas meepraten, meebeslissen of meedoen als bekend is waar inspraak, invloed of inbreng gewenst is. Zodat iedereen kan weten wat er gebeurt, waar men terecht kan en welke mogelijkheden en voorzieningen er zijn. Om informatie beter toegankelijk te maken en kennis te delen komt er een wijkhub waar gemeente en professionals in de wijk aanwezig zijn. Een zichtbare plek waar de lijnen kort zijn en ook goed wordt geluisterd naar de bewoners, jong en oud.

Mathenesse is een woonwijk waar werelden samenkomen en herbergt maar liefst 93 nationaliteiten. De verschillende bewoners zijn al dan niet verenigd in informele netwerken. Het is een uitdaging om die verschillende netwerken te vinden, te verbinden en te versterken. Goede communicatie is hiervoor essentieel. Hiervoor is niet alleen heldere, maar ook visuele en meertalige communicatie nodig.

Communicatie om elkaar te informeren en te inspireren over elkaars activiteiten en werkzaamheden verloopt in meerdere richtingen; tussen bewoners onderling, tussen bewoners en professionals en tussen professionals onderling. Belangrijk is dat informatie verspreid wordt via vaste communicatiekanalen zoals de wijkhub, wijkkrant/magazine, website Mathenesse aan de Maas, muurkrant, informatieborden, sleutelfiguren in de wijk/werkgroepen en via Whatsappgroepen.

Boekpresentatie, Maaltijden uit Mathenesse

Bewonersbijeenkomst Op de Schop in de gymzaal

3.3. Samenwerking

Het wijkakkoord ‘Wij maken Mathenesse’ verwelkomt iedereen die wil aansluiten, en biedt via open oproepen ook ruimte voor nieuwe initiatieven en nieuwe partners. Met de kracht van bewoners, ondernemers, gemeente en organisaties pakken we kwesties aan en benutten we kansen. Samen maken wij van Mathenesse een van de mooiste wijken van Rotterdam. Doet u mee?

Bewoners

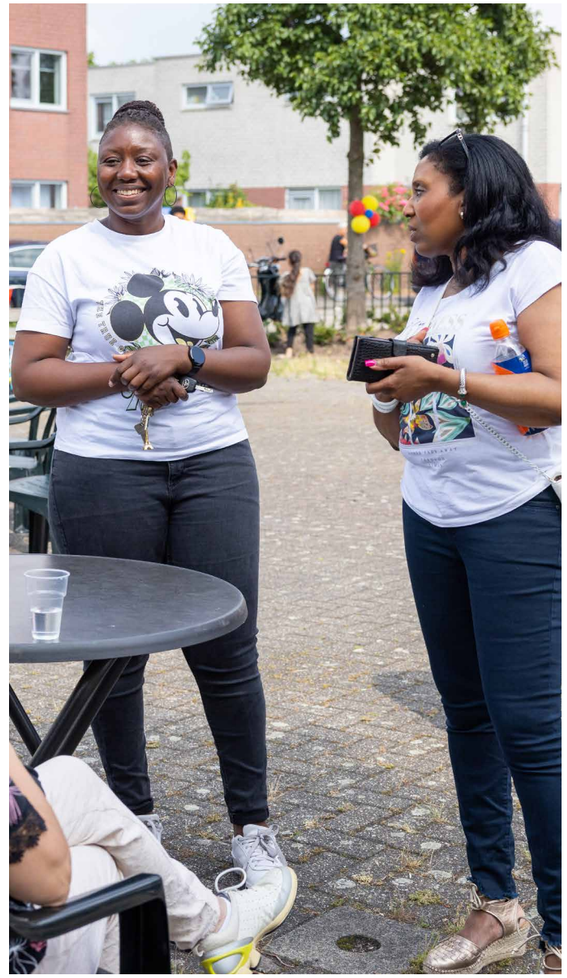
- De Wijkraad, stichting Mathenesse aan de Maas, de werkgroepen (Groen, Schoon, Communicatie, Franselaan, Wonen, Op de Schop), het Buurtpreventieteam, de Schoonmaakbende, het Ontbijtteam, de Onwijze Moeders en de vele verschillende vrijwilligers die in de wijk actief zijn.

Gemeente

- Wijkmanager, Stadsmarinier, Maatschappelijke Ontwikkeling, Stadsbeheer, Stadsontwikkeling, Bouw- en Woningtoezicht, Economie, Werk en Inkomen, SROI (Social Return On Investment), Resillience, Wijkteam OMWD.
- Gemeente Schiedam

Ondernemers en organisaties

- Aurisschool, Bioto, BOOR, Buurtzorg, Cultuur Concreet, huisartsen, Jeugdactiviteiten Oud-Mathenesse, Laurens, diverse ondernemers uit M4H, Opzoomer Mee, Programmabureau M4H, Team Toekomst, de Veldacademie, de Verbindingskamer, VVE 010, Werk Incubator, WMO Radar, WOH, woningcorporaties Woonstad, Woonbron en SOR, St Wijkcollecties.

Bewonersmiddag Witte Dorp

4. Pijlers en projecten

4.1 Welzijn

Opgave:
In Oud-Mathenesse en het Witte Dorp zijn veel actieve betrokken bewoners van jong tot oud. Maar er zijn ook veel sociaal-maatschappelijke uitdagingen die het welzijn van bewoners en de ontwikkeling van sociale netwerken in de weg staan. Daarom is het nodig dat armoede, sociale isolatie en eenzaamheid, gezondheidsproblemen, alcohol- en drugsmisbruik, en gebrekkige sociale en digitale vaardigheden worden aangepakt. Maatschappelijke ongelijkheid is niet bevorderlijk voor de veerkracht en weerbaarheid van het individu, en daarmee ook niet voor de gemeenschap.

Welkomstbord Mathenesse aan de Maas

Oud-Mathenesse en het Witte Dorp heeft een rijkdom aan liefst 93 verschillende nationaliteiten en culturen. Maar contact ontstaat niet vanzelf. Taal, geen kennis van Nederlands en/of gebrek aan digitale vaardigheden, vormt vaak een belemmering. Daarom is het nodig om bewoners te faciliteren om elkaar op te kunnen zoeken, samen activiteiten te ondernemen en elkaar wanneer nodig te helpen. In Oud-Mathenesse en het Witte Dorp is echter een groot tekort aan ontmoetingsplekken en aan ruimtes met een maatschappelijke functie geschikt voor onder meer culturele activiteiten. Er is weinig in de wijk te doen.

De gemeente heeft het welzijnswerk via een aanbesteding gegund aan WMO Radar voor een periode van 5 jaar, met mogelijke verlenging van nog eens 5 jaar. De opdracht is gestoeld op 3 pijlers: jeugd en jongeren, kwetsbare Rotterdammers en langer thuiswonende ouderen. De inzet is daardoor zeer gericht, maar ook beperkt en onvoldoende voor de sociale opgave in Oud-Mathenesse en het Witte Dorp.
De openbare basisschool Finlandia ontwikkelt zich goed als familieschool, maar is qua gebouw verouderd en niet toegankelijk voor minder-validen. De huisartsenpraktijk doet belangrijk werk maar zit te krap gehuisvest waardoor het nu ruimte en handen tekort komt. Het tijdelijke Huis van de Wijk is te klein waardoor er vaak nee moet worden verkocht aan nieuwe initiatieven. Ook is het ongeschikt voor grotere bijeenkomsten.

Doel:
Een hoge waardering van de bewoners voor de kwaliteit van leven in een wijk met welzijn en kansen voor iedereen.

Aanpak:

1. Er wordt geïnvesteerd in meer ondersteuning voor samenlevingsopbouw, maatschappelijke ondersteuning, sociaal-juridische dienstverlening, en opvoedingsondersteuning. Dit is nodig om zowel individuele bewoners als (informele) bewonersnetwerken en community's te versterken.

2. Er wordt een integrale aanpak ontwikkeld voor versterken van de aanwezige capaciteiten en het adresseren van sociale problemen waarin gezondheid, onderwijs, ontplooiing en meedoen voorop staan, en taalachterstanden, armoede en sociale isolatie wordt tegengegaan.

3. Er komt een integrale gezins- en kindaanpak verbonden aan de basisschool en de wijkpartijen met ook extra inzet op preventie en voorkomen jonge aanwas.

4. Bewonersinitiatieven en culturele activiteiten zijn een goede manier om bewoners te verbinden, ontmoeting te bevorderen en talenten te ontwikkelen, en worden daarom extra gestimuleerd.

5. Er wordt in samenspraak met bewoners een nieuw Huis van de Wijk gebouwd in het Serumpark (quarantainegebouw Grieksestraat) waar de verschillende communities uit de wijk welkom zijn en elkaar ontmoeten. De locatie is groot genoeg om verschillende activiteiten naast elkaar te organiseren. Casablanca blijft de jongerenhub en de tweede villa in het Serumpark krijgt een buurtfunctie.

6. Onderzocht wordt hoe op korte termijn ruimte in bestaand maatschappelijk vastgoed kan worden vrijgemaakt door huurders met een regionale functie uit te verhuizen.

7. De Finlandiaschool is een beeldbepalend maar verouderd schoolgebouw. Er wordt een locatieonderzoek uitgevoerd voor renovatie en uitbreiding met gymzaal. Onderzocht wordt welke (maatschappelijke) functies naast onderwijs in het gebouw ondergebracht kunnen worden, en of op deze locatie een gezamenlijk programma voor zowel de Finlandia als de Aurisschool mogelijk is, zodat de locatie aan het Pinasplein herontwikkeld kan worden met een maatschappelijke invulling.

8. De huisartsen komen nu handen en ruimte tekort; er komt een nieuw gezondheidscentrum met ook ruimte voor sociale raadslieden zodat het gezondheidscentrum kan dienen als vind- en hulpplaats voor sociale problemen.

9. Er wordt extra budget beschikbaar gesteld voor participatie, communicatie en open oproepen. Hierbij wordt geïnvesteerd in een communicatieplatform dat moet zorgen voor meer uitwisseling tussen bewoners, ondernemers en andere partijen in de wijk. Het platform is van, voor en door bewoners en jongeren.

Feest in het Witte Dorp

4.2. Veiligheid

Opgave:
In Oud- Mathenesse en het Witte Dorp spelen diverse veiligheidsvraagstukken. De overheid is in deze wijk lange tijd te beperkt zichtbaar aanwezig geweest. Het vertrouwen van burgers in de overheid is laag. Een volwaardige wijkhub, van waaruit gemeentelijke diensten en andere professionals samenwerken, wordt gemist. De leefomgeving wordt als onveilig ervaren en bewoners vragen om meer handhaving. Kinderen moeten veilig op straat kunnen spelen. Naast de verkeersonveiligheid (te hard rijden op met name Schiedamseweg Beneden en Franselaan) wordt aandacht gevraagd voor de overlast van dronken mannen die rondhangen en het gebruik van en de handel in drugs. Ook zijn er veel problemen met geweld en uitbuiting achter de voordeur. Problemen die vragen om een actieve aanpak voor zowel de korte als lange termijn, en om het tegengaan van ondermijning. Maar ook vragen om maatregelen om armoede en schulden tegen te gaan.

Doel:
Veiligheidsindex en andere monitoring gaan omhoog naar minimaal 7.0.

Aanpak:
1. Meer begeleiding van bewoners met GGZ-achtergrond. Hierbij wordt een goede balans tussen sociale inclusie en preventie nagestreefd.

2. Een gecoördineerde handhavingsaanpak met politie, handhavers, preventiemedewerkers en aandachtsfunctionarissen vanuit welzijn. Naast de wijkagenten wordt ook extra toezicht ingezet voor met name in de late avond.

3. Investeren in opbouw en ondersteuning sociale controle (buurtpreventie, buurtapp).

4. Onveilige (verkeers)situaties worden aangepakt in samenhang met de mobiliteitsaanpak en herinrichting van Franselaan en Schiedamseweg Beneden.

4.3. Werk en ondernemen

Opgave:
Het gemiddelde inkomen ligt in Oud-Mathenesse en het Witte Dorp lager dan het Rotterdamse gemiddelde en het gemiddelde opleidingsniveau is relatief laag. Maar de wijk is ook goed bereikbaar met OV en de ringweg in de nabijheid. Er liggen kansen om de lokale economie, met de bedrijvigheid in M4H en ook de Spaanse Polder om de hoek, beter te verbinden en in te zetten voor de bewoners.

Arbeidsmigranten dragen bij aan de Nederlands economie en zijn onderdeel van onze samenleving. In Oud-Mathenesse wonen veel migranten uit Oost-Europa (25%). Zij wonen en werken vaak in afhankelijke situaties (tijdelijke en slecht betaalde banen, tijdelijk wonen, verweving van arbeid en wonen). En omdat de mensen vaak de taal niet beheersen en onbekend zijn met wet- en regelgeving, zijn ze kwetsbaar en sneller ontvankelijk voor intimidatie en uitbuiting. Doordat veel migranten niet zijn geregistreerd, hebben ze slecht toegang tot voorzieningen en het sociale vangnet. Er is veel stress, het alcoholgebruik is relatief hoog en de gezondheid staat onder druk.

Winkel op de Franselaan

De Franselaan heeft veel potentie met ook veel nieuwe woningbouw in de directe omgeving (M4H en Schievest). Maar bewoners vinden de winkelstraat momenteel onaantrekkelijk met een eenzijdig winkelaanbod, slechte oversteekbaarheid en verkeersonveiligheid. Er is behoefte aan een gevarieerder winkelaanbod en een aantrekkelijker verblijfsklimaat. Voor ZZP-ers ontbreekt het nu aan ontmoetings- en werkplekken in de wijk waar ook gewerkt kan worden, de zogenaamde co-work spaces. Locaties in het M4H zijn niet bekend of worden, letterlijk en figuurlijk als hoogdrempelig ervaren.

Doel:
Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor wonen en werken, en het tegengaan van uitbuiting. Met mogelijkheden tot verdere ontwikkeling en bij- en omscholing.

Aanpak:
1. Er wordt een wijkleercentrum opgezet waar iedereen zijn/haar talenten kan ontwikkelen en inzetten. Hiermee wordt de basis gelegd voor het opzetten van een Wijkbedrijf, een plek waar mensen samenwerken en waar ook werk wordt gecreëerd door opdrachten te doen voor de gemeente, maatschappelijke organisaties en ondernemers in M4H en Spaanse Polder.

2. De Franselaan wordt in samenhang met het Pinasplein en de Pinkstraat versterkt als hart van de wijk met meer variatie in winkels. Hiermee kan de Franselaan ook aantrekkelijk worden voor nieuwe bewoners in M4H en Schieveste en zal de verbinding tussen de oude en nieuwe wijken worden versterkt.

3. In samenwerking met de werkgroep Franselaan en met structurele inzet vanuit gemeente (bijvoorbeeld door de aanstelling van een winkelstraatmanager en het opkopen van panden) wordt gewerkt aan een aantrekkelijker vestigingsklimaat en een gevarieerder winkelaanbod aan de Franselaan (naar voorbeeld van de West-Kruiskade, waar meer variatie in branchering is aangebracht).

4. Er komt een vast inlooppunt voor EU-arbeidsmigranten met tolken, taalaanbod, ruimte voor ontmoeting, spreekuur en de juiste informatie (taallessen, bonafide uitzendbureaus, BRP-inschrijving, rechten, plichten, sofinummer, verzekeringen etc.).

5. Er komt een stimuleringsprogramma voor sociale, culturele en ambachtelijke ondernemers die ondernemingen leiden, werkgelegenheid in de wijk creëren voor praktisch en of technisch opgeleiden en diens aanbod aansluit bij het makersdistrict in M4H.

6. Een Community Research Hub. Hiermee krijgen bewoners de kans om gecertificeerde en betalende onderzoekers te worden en een onderzoeksagenda op te stellen vanuit het perspectief van de wijk. Alle sociale of fysieke ontwikkelingen kunnen dan worden ontworpen volgens de behoeften en wensen van de gemeenschap.

4.4. Wonen

Opgave:
Oud-Mathenesse is een relatief rustige woonwijk met veel betaalbare koopwoningen. Maar er is ook veel particuliere verhuur (kwetsbaar voor misstanden). De wijk staat momenteel te boek als doorgangswijk met een eenzijdige en verouderde woningvoorraad (veel kleine appartementen, zonder liften, gehorig en slecht geïsoleerd). In deze woningvoorraad komen veel uitdagingen samen: woonoverlast, achterstallig onderhoud, klimaatadaptatie, verduurzaming. Hiervoor zijn investeringen noodzakelijk die de eigenaren van deze woningen niet kunnen dragen. En er zijn liefst 322 VVE's waaronder veel kleine en ook slapende VVE's. De sterk versnipperde eigendomsverhouding maakt het ingewikkeld om tot een aanpak per woonblok te komen.

Een specifiek probleem betreft de verzakte binnentuinen die moeten worden aangepakt wanneer de riolering vervangen wordt en de straten verhoogd gaan worden. De rioleringsaanpak kan gebruikt worden als aanjager om de vele VVE's beter te organiseren voor het opknappen en verduurzamen van de

Bewoners van de Zweedsestraat

woningen, en iets meer variatie te realiseren in de eenzijdige woningvoorraad.
Ook de huurwoningen, met name in het Witte Dorp, kampen met problemen door verzakking, water- en vochtoverlast.

Doel:
Veilig, duurzaam en betaalbaar wonen waarbij de basis op orde is.

Aanpak:

1. Er wordt streng gehandhaafd op overbewoning. Het programma Goed Huren en Verhuren en de Opkoopbescherming worden voortgezet.

2. In samenwerking met VVE010 wordt een VVE-aanpak ontwikkeld gericht op: Activeren VVE's; Basiskwaliteit Landenbuurt (ca 100 ww p.j.); Nazorg Schepenbuurt (ca 50 ww p.j.).

3. Het verduurzamen van woningen wordt gestimuleerd met behulp van een renteloze lening voor VVE's en andere (landelijke) subsidieregelingen (zoals SVVE- en SAH-regeling).

4. Er wordt in samenwerking met bewoners, de Verbindingskamer, Stichting Pauw en het Rotterdams Milieucentrum een team van milieucoaches opgezet om bewoners met eenvoudige hulpmiddelen en advies in hun eigen taal helpen te besparen op hun energiekosten.

5. Bij de nieuwbouw in M4H wordt rekening gehouden met woonbehoeften van bewoners Oud-Mathenesse om verbinding en doorstroming te realiseren (vrijkomende woningen kunnen dan worden opgeknapt).

6. Er wordt met bewoners een onderzoek gestart voor een wooncoöperatie in M4H.

7. Platte daken in zowel het Witte Dorp als Oud-Mathenesse worden beter benut voor het opvangen van regen-water (stimuleren van groene daken).

8. Het onderhoud van de huurwoningen wordt aangepakt, ook met oog op verduurzaming en de energietransitie.

4.5. Openbare ruimte

Opgave:
Oud-Mathenesse is een potentieel mooie woonwijk met brede lanen, singels, pleinen en plantsoenen (verborgen parel). Maar het groen oogt schraal en de wijk is erg versteend. Dit geldt ook voor Het Witte Dorp. Hierdoor houdt de wijk veel hitte en weinig water vast. Er is veel achterstallig onderhoud in de openbare ruimte: er zijn verzakkingen en sinkholes, de riolering is verouderd, er is veel zwerfafval, bestaand groen is slecht onderhouden en het gebrek aan fietsenstallingen is een doorn in het oog. Hierdoor oogt de wijk onaantrekkelijk en ongezellig. En aan de randen vormen met name de hoge dijk aan de Schiedamseweg en de drukke Tjalklaan barrières.

In 2024 staat de vervanging van de riolering in Oud-Mathenesse op de planning. De hele wijk is verzakt en alle straten worden tegelijk met de rioleringsaanpak opgehoogd en opnieuw ingericht. Dit is een kans om de kwaliteit van de buitenruimte te vergroten, en de economie van deze grote opgave en investering te laten werken voor bewoners. Er is in opdracht van de gemeente door landschapsbureau Felixx samen met bewoners een visie voor de openbare ruimte gemaakt. Deze visie is door werkgroep Op de Schop en met behulp van een bewonersenquête en bewonersbijeenkomsten vertaald naar een Programma van Wensen. De rioleringsaanpak biedt kansen om de buitenruimte te vergroenen en de kwaliteit te verhogen voor meer verblijf, ontmoeting en beweging.

“Samen activiteiten ondernemen en elkaar wanneer nodig helpen.”

Doel:
Meer groen en waterbergingscapaciteit in de wijk met ruimte voor ontmoeten, sporten, urban fitness en veilige speelplekken.

Aanpak:
1. De herinrichting voor de riolering wordt benut om meer en hoogwaardiger groen aan te leggen, betere loop-, sport- en speelvoorzieningen en meer stallingsmogelijkheden voor de fiets. Op de brede stoepen zijn veel mogelijkheden voor een aantrekkelijke inrichting.

2. De Schiedamseweg Beneden moet worden heringericht om deze verkeersveiliger te maken. De dijk kan als dijkpark worden ingericht om een betere verbinding tussen Het Witte Dorp, Oud-Mathenesse en M4H te realiseren.

3. Extra waterberging kan worden gerealiseerd in combinatie met herinrichting van het Serumpark, Pinasplein, Rozeplein, Damloperplein en de Hogenbanweg.

4. De gemeente komt in combinatie met de rioleringsaanpak met een aanbod voor het beheer van binnenpaden (Landenbuurt) of het ophogen van gemeenschappelijke binnentuinen. Dit aanbod kan dienen als aanjager voor een VVE-aanpak.

5. Het Witte Dorp is het meest versteende gedeelte van de wijk maar valt buiten de rioleringsaanpak. Vergroening van de straten en het tegengaan van verzakkingen is nodig met vergroening van het Damloperplein en Bomplein als eerste prioriteit.

6. Oud-Mathenesse en het Witte Dorp zijn goed bereikbaar, dicht bij de ringweg maar ook met OV (trams en metro op het Marconiplein en treinen op station Schiedam Centraal). Voor ouderen zijn echter de trams op de dijk en het Marconiplein lastig te bereiken. Onderzocht wordt of bus 38 weer verbonden kan worden met het Marconiplein.

Wij werken aan de wijk.

5. Organisatie

Voor een langdurige inzet door bewoners, ondernemers, gemeente en andere organisaties is het belangrijk om elkaar te kunnen vinden, afstemming te organiseren en elkaar te blijven motiveren en inspireren. Dat zullen wij op verschillende manieren gaan doen passend bij de projecten en activiteiten.

Uitgangspunt is het bestuursmodel Wijk aan Zet. Het vertegenwoordigend orgaan van de bewoners en ondernemers is de wijkraad Mathenesse. Zij zijn penvoerder van het wijkakkoord, zij controleren en adviseren bij alle activiteiten in welke mate participatie nodig en mogelijk is. Meepraten, meedenken en meedoen bij de uitvoering met invloed, zeggenschap en eigenaarschap voor bewoners en ondernemers. De wijkraad haalt input tijdens de maandelijkse vergaderingen en ontmoetingen in de wijk. Tweemaal per jaar wordt een grotere bijeenkomst georganiseerd met bewoners, ondernemers en alle partners in de wijk.

Met de input van bewoners en ondernemers worden acties doorgezet, beëindigd, aangepast of opgestart om de maatschappelijke doelen van dit wijkakkoord te realiseren.

Vanuit de gemeente Rotterdam fungeert wethouder wijken als bestuurlijke opdrachtgever en concerndirecteur MO als ambtelijk opdrachtgever. De wijkmanager Mathenesse is opdrachtnemer.

Als bestuurlijk adviesorgaan van het college en de gemeenteraad bespreekt de wijkraad 1x per jaar met de bestuurlijke opdrachtgever wethouder wijken de voortgang.

Jaarprogramma's

Bij de start van dit programma zijn veel partijen betrokken en is er volop energie om met elkaar aan de slag te gaan met het lange termijn doel als uitgangspunt. Om die energie vast te houden is het belangrijk om ook tussentijds successen te boeken.
Het wijkakkoord wordt vertaald naar concrete jaarprogramma's voor de komende vier jaar. In het vierde jaar volgt een tussenevaluatie voor het vervolg met de nieuwe wijkraad, de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college. De plannen bieden continuïteit voor de benodigde langjarige aanpak, maar ook flexibiliteit voor eventuele bijsturing door opeenvolgende wijkraden en colleges.

Voor realisatie van de plannen in dit wijkakkoord en het kunnen doen van open oproepen is extra geld nodig. Dit overstijgt de budgetten die al regulier aan de wijk zijn toebedeeld via de verschillende gemeentelijke diensten. Daarnaast zal naar financiering worden gezocht bij de Provincie Zuid-Holland en het Rijk via bijvoorbeeld een Regio-deal samen met Schiedam en Vlaardingen. Ook liggen er mogelijkheden voor Europese subsidies. Tot slot zal een beroep worden gedaan op (filantropische) instellingen als de Verre Bergen, Woord & Daad, en de Rotterdam Impact Coalitie.

Infokraam Op de Schop bij het wijkfeest

De bewoners krijgen inspraak.

6. Financiën

Voor realisatie van de plannen in dit wijkakkoord wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de budgetten die al regulier aan de wijk zijn toebedeeld via de verschillende gemeentelijke diensten. Binnen het budget wordt er nadrukkelijk ook ruimte geboden voor initiatieven van bewoners, (sociale) ondernemers en andere partijen die kunnen bijdragen aan de realisatie van de doelen van dit wijkakkoord. De bewoners krijgen inspraak in hoe deze vrije ruimte wordt besteed. Voor sommige onderdelen is extra geld nodig. Bij de jaarprogramma's zal hiervoor een claim worden aangevraagd. Daarnaast zal naar financiering worden gezocht bij de Provincie Zuid-Holland en het Rijk via bijvoorbeeld een Regio-deal samen met Schiedam en Vlaardingen. Ook liggen er mogelijkheden voor Europese subsidies in het kader van de Green Deal van de EU voor thema's als vergroening buitenruimtes, verduurzaming woningen, werkgelegenheid en human capital. Tot slot zal een beroep worden gedaan op (filantropische) instellingen als de Verre Bergen, Woord & Daad, en de Rotterdam Impact Coalitie.

We doen het samen. Doe je mee?

Gemeente Rotterdam

wijkraad Mathenesse

MATHENESSE AAN DE MAAS